

РОЛЬ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА У ФОРМУВАННІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ЗАКЛАДІВ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ

У даній роботі визначена роль декоративно-прикладного мистецтва у формуванні дизайну інтер'єрів закладів громадського харчування.

Ключові слова: декоративно-прикладне мистецтво, інтер'єр, заклади громадського харчування.

Постановка проблеми.

Декоративно-прикладне мистецтво у процесі свого становлення та розвитку тривалий час залишалось єдиною формою вираження емоційного відношення людини до світу. Твори декоративно-прикладного мистецтва є складовою частиною гармонійного предметного середовища, що розраховані на сприйняття як зором, так і на дотик. Тому виявлення краси фактури та пластичних властивостей матеріалу, майстерність і різноманіття прийомів його обробки отримують у декоративно-прикладному мистецтві значення особливо активних засобів естетичної дії [1].

Твори декоративно-прикладного мистецтва, перш за все, задовольняють естетичні потреби людини, а також виступають стилеутворюючим засобом при формуванні дизайну інтер'єрів. Досить актуальним стає оформлення інтер'єрів громадських споруд виробами декоративно-прикладного мистецтва, оскільки саме на цих творах робиться головний художній акцент, який підпорядковує собі основну стилістичну ідею закладу [2].

Особливий інтерес на сьогоднішній день представляють твори декоративно-прикладного мистецтва, які беруть участь в оформленні інтер'єрів закладів громадського харчування, а саме ресторанів, кафе, барів, їдалень та ін.

Аналіз останніх досліджень.

Тема використання декоративно-прикладного мистецтва в інтер'єрах закладів громадського харчування висвітлювалася у роботах таких авторів: Чегусової З., Кара-Васильєвої Т. [5], Жоголь Л.Е.[3], Гаркуші Н. [2], Новикової Е.Б. [8], Уреньова В.П. [9]. Чегусова З., Кара-Васильєва Т. роблять акцент на розвиток декоративного мистецтва України ХХ ст., Жоголь Л.Е. висвітлює використання декоративно-прикладного мистецтва у сучасному інтер'єрі. Про синтез декоративного мистецтва та архітектури у громадських спорудах говориться у праці Гаркуші Н., Уреньов В.П. наводить основні принципи комплексного архітектурно-планувального формування закладів

громадського харчування. Але визначення ролі декоративно-прикладного мистецтва у формуванні дизайну закладів громадського харчування залишається актуальним, але недостатньо розглянутим.

Об'єктом дослідження є декоративно-прикладне мистецтво в інтер'єрах закладів громадського харчування.

Предметом дослідження є формування дизайну інтер'єрів закладів громадського харчування з використанням декоративно-прикладного мистецтва.

Мета статті. Дана робота присвячена визначенню ролі декоративно-прикладного мистецтва у формуванні дизайну інтер'єрів закладів громадського харчування. Стаття виконана за планом НДР НАУ, м. Київ.

Результати дослідження.

1. Розвиток і формування декоративно-прикладного мистецтва.

Найпершим творам декоративно-прикладного мистецтва первісного суспільства була властива виняткова змістовність образів. Декоративно-прикладне мистецтво стало однією з найважливіших областей народної творчості, його історія пов'язана з художніми ремеслами, художньою промисловістю, з діяльністю професійних художників і народних майстрів, з поч. ХХ ст., а також з художнім конструюванням.

Народне декоративне мистецтво – різноманітне, багатогранне та складне художнє явище. Воно розвивається у сфері традиційно-побутового мистецтва, творчості художників-професіоналів і в галузі художніх промислів [3].

Основний механізм дії народного мистецтва полягає в його традиційності на відміну від мистецтва професіонального, в якому велику роль відіграє, передусім, креативність пошуків, новаторство. В народному мистецтві, навпаки, головним і визначальним є наслідування канонам, виробленим майстрами протягом багатьох віків.

У 80-х рр. змінилося соціальне значення народного майстра: ця професія стала почесною, а твори, які раніше мали утилітарне призначення, перетворювалися на унікальні, часто орієнтовані на виставки, на окрасу громадських інтер'єрів. [4].

2. Класифікація декоративно-прикладного мистецтва.

Декоративно-прикладне мистецтво розрізняють за матеріалом (метал, кераміка, текстиль, дерево) та за технікою виконання (різьба, розпис, вишивка, чеканка, інтарсія, набойка та ін.).

Ця класифікація обумовлена важливим значенням конструктивно-технологічного початку в декоративно-прикладному мистецтві та його безпосереднім зв'язком з виробництвом. Вирішуючи практичні та художні

завдання, декоративно-прикладне мистецтво одночасно належить до сфер створення матеріальних і духовних цінностей [5].

Основними напрямками у народному декоративно-прикладному мистецтві є: художнє ткацтво, декоративний розпис, художня обробка дерева, художня кераміка та ін.

Художнє ткацтво

Ткацтво поширене в різних місцевостях України. Крім домашнього ткацтва для власних потреб, яке ще й досі побутує на Поліссі, Гуцульщині, Волині, виробництво узорних декоративних тканин розвинулося на підприємствах художніх промислів.

Високий художній гатунок народних тканин є невичерпним джерелом для творчої наснаги професійних художників, які працюють у цій галузі. Особливо цікавими є здобутки митців Львова, які вміло використовують місцеві народні традиції, творчо переосмислюють їх і спрямовують на сучасний інтер'єр [6].

Визначними представниками художнього ткацтва в Україні є С.Нечипоренко, Н.Скопець, Г.Верес, Г.Василяцук, М.Федорчук, О. та П. Горбові, Г.Леончук та ін.

Декоративний розпис

Неможливо уявити українське декоративне мистецтво без петриківського підлакового розпису. На всіх міжнародних виставках вироби петриківців мають незмінний успіх, вони стали символом українського орнаменту. Соковитий петриківський орнамент по-новому зазвучав на чорному тлі виробів. Великого поширення набуло в Петриківці створення виточених із дерева ваз найрізноманітніших форм, кухонних наборів, дощок, ложок [7].

Художня обробка дерева

Кожен регіон України мав свої характерні способи художньої обробки дерева: тригранно-виїмчасте різьблення, гравіювання або риткування, інкрустація соломою, плетіння, плоске різьблення, випалювання, ажурне, наскрізне вирізування.

Художня кераміка

Мистецтво гончарного промислу розвивається як діяльність окремих великих керамічних осередків. Вироби з кераміки були представлені різноманітним посудом різного призначення: посудини для зберігання холодної води влітку, дзбанки – глечики з широким горлом для молока або з вузьким – для олії, барильця для вина. Своєрідністю вирізняються плескачі – дископодібні фляги на чотирьох ніжках з отворами. Цей посуд, а також тарелі, миски, свічники суцільно вкривали рослинним орнаментом [7].

3. Заклади громадського харчування.

За спеціалізацією підприємства громадського харчування можна підрозділити на загального типу, спеціалізовані та комплексні. До підприємств загального типу відносяться їдальні, ресторани, кафе з широким асортиментом страв. До спеціалізованих – ресторани, кафе, бари, закуочні, які випускають однорідну продукцію [8].

Ресторан – підприємство громадського харчування з широким асортиментом страв складного приготування, включаючи замовлені та фірмові, винно-горілчані, тютюнові та кондитерські вироби з підвищеним рівнем обслуговування у поєднанні з організацією відпочинку.

Бар – підприємство громадського харчування з барною стійкою, що реалізовує змішані, міцні алкогольні, слабкоалкогольні та безалкогольні напої, закуски, десерти, кондитерські вироби.

Кафе – підприємство, що надає послуги з організації харчування та відпочинку споживачів з наданням обмеженого порівняно з рестораном асортименту продукції. Реалізує фірмові, замовлені страви, вироби та напої [9].

4. Роль декоративно-прикладного мистецтва в інтер'єрах закладів громадського харчування.

Створення дизайну інтер'єрів у закладах громадського харчування є досить важливим завданням для дизайнера, оскільки у підприємствах даного типу затишок і комфорт посідають одне з головних місць. Засобами, завдяким яким створюється стилістична та ідейна спрямованість інтер'єру можуть бути твори декоративно-прикладного мистецтва, оскільки вони виконують одну з головних функцій – впливають на емоційний стан людини, формуючи при цьому почуття прекрасного. Декоративно-прикладне мистецтво організовує предметне середовище, беручи участь у створенні його гармонійності та художньої виразності.

Цей вид мистецтва перебуває у тісному взаємозв'язку з матеріальною культурою, тому саме декоративно-прикладне мистецтво здатне передати етнічні, національні традиції та особливості народу завдяки пластичним формам, кольору, природним матеріалам, орнаменту.

Прикладом оформлення інтер'єрів закладів громадського харчування творами декоративно-прикладного мистецтва є ресторан «Тритон» у Москві (рис. 1), де представлений художній розпис стелі, а також стін у морській тематиці.

У кафе «Грузинський дім» було використано художню обробку дерева (рис. 2), яка оформлює дерев'яні колони у залі, а також камін, що є основним акцентом у приміщенні.

Рис. 1. Використання художнього розпису у ресторані «Тритон»

Рис. 2. Використання художньої обробки дерева у кафе «Грузинський дім»

Завдяки включенню в інтер'єр закладів громадського харчування творів декоративно-прикладного мистецтва: художньої кераміки, розпису, дерева чи елементів художнього вишивання створюється єдиний образ і підпорядковується стилістичному поєднанню головних засобів архітектурно-художньої виразності інтер'єру, а саме меблів, освітлювальних приладів, кольору, фактури, оздоблювальних матеріалів.

Висновки. Декоративно-прикладне мистецтво перебуває у тісному взаємозв'язку з історією та надбаннями українського народу, виховує поважне ставлення до культурної спадщини нашої Батьківщини.

Саме декоративно-прикладному мистецтву належить одне з провідних місць в організації естетичного сприйняття просторового середовища, оскільки виробы прикладного мистецтва сприяють збільшенню виразності інтер'єру, забезпеченню необхідного емоційного впливу його на людей та підкреслюють соціально-культурне значення штучного середовища, підсилюють його естетику, допомагають організувати функціональні процеси, виявляють структуру простору.

Твори декоративного мистецтва допомагають створити у закладах громадського харчування єдине стилістичне рішення, яке організовує весь внутрішній простір в інтер'єрах, підкреслюючи головну ідею закладу.

Список використаних джерел

1. Велигоцкая Н.И. Традиции народного искусства в современном монументально-декоративном искусстве: Автореф. дисс. ... канд. искусствовед. - М., 1977. – С. 24-26.
2. Гаркуша Н. Приемы размещения монументально-декоративного рельефа в современной архитектуре// Синтез искусств и архитектура общественных зданий. – М.: Советский художник, 1974. – С. 76-112.
3. Жоголь Л.Е. Декоративное искусство в современном интерьере. – К.: «Строитель», 1986. – С. 43.
4. Полевичок М.О. Принципы формирования синтеза искусств в интерьере общественных споруд (на примере навчально-виховних будівель): дис. ... кандидата архитектуры. – К., 1999. – 198с.
5. Кара-Васильева Т., Чегусова З. Декоративное искусство Украины XX ст. – К., 2008. – С. 50-78, 114-230.
6. Мурина Е.Б. Проблемы синтеза пространственных искусств (очерки теории). - М: Искусство, 1982. – С. 143.
7. Толстой В.П. Монументальное искусство. – М: Советский художник, 2004. – С. 92.

8. Новикова Е.Б. Интерьер общественных зданий. Художественные проблемы. – М.: Стройиздат, 1984. – С. 271.
9. Уренев В.П. Принципы комплексного архитектурно-планировочного формирования предприятий общественного питания: дисс. ... доктора архитектуры, Одесская государственная академия строительства и архитектуры. - Одесса, 1996. – 302 л.

Аннотация

В данной работе определена роль декоративно-прикладного искусства в формировании дизайна интерьеров заведений общественного питания.

Ключевые слова: декоративно-прикладное искусство, интерьер, заведения общественного питания.

Annotation

This work deals the role of the decoratively-applied art is certain in forming of design interiors establishments of public food consumption.

Keywords: arts and crafts, interior, institutions of public catering.